

Чубук О. Л.

Національний університет «Одеська юридична академія»

ПРОФЕСІЙНІСТЬ МОДЕРАТОРА ЯК ЧИННИК УСПІШНОСТІ ТЕЛЕДЕБАТІВ (НА ПРИКЛАДАХ ТЕЛЕКАНАЛІВ ОДЕСИ)

У статті з'ясовано роль, функцію модератора (ведучого) теледебатів та значення рівня його професійності для успішності телевізійного продукту, а також виокремлено основні якості, вміння й навички журналіста-ведучого теледебатів, наявність яких сприяє досягненню творчого задуму. Актуальність розвідки пояснюється тим, що телебачення наразі для досить значної частини українців залишається не тільки ключовим джерелом новин, а й засобом комунікації, який, своєю чергою, формує громадську думку з соціально-політичних питань. У суспільстві все ще суттєвим є запит на розважальні, політичні ток-шоу, розмовні програми, а в періоди виборчих кампаній інтерес до останніх посилюється, з'являється «попит» на телевізійні дебати, оскільки ті поєднують в собі видовищність, діалогічність, публіцистичність, драматизм, своєрідні змагальні елементи в представленні позиції відносно нагальних для респондента тем, а значить, є потреба в удосконаленні формату, підвищенні професійного рівня модераторів.

Дослідження містить аналіз існуючих моделей теледебатів на місцевому рівні (м. Одеса), норми, правила поведінки журналіста. Під час моніторингу ефірів було встановлено, що основними недоліками в веденні дебатів є невміння (небажання) модераторів наполягати на дотриманні спікерами визначеного порядку (регламенту), втрутитися у критичний момент в діалог, припинити неетичне поводження спікера (спікерів). Телеведучі недостатньо продумують запитання, що виносяться на теледебати, їм бракує вміння орієнтуватися в темі, а подекуди й ерудиції. Все це свідчить про існування прогалин в організації професійної підготовки певних телерадіоорганізацій, неналежну увагу з боку керівників і представників кадрового менеджменту до питання відбору і навчання модераторів.

На прикладі діяльності двох приватних телерадіоорганізацій м. Одеса вивчено особливості застосування зазначеного телевізійного формату в ході виборчих кампаній (вибори народних депутатів України 2019 року і вибори до місцевих рад 2020 року), а також – в повсякденні.

Ключові слова: телебачення, ведучий програми, модератор, ефірний час, аудиторія.

Постановка проблеми. Телебачення в Україні лише досить нещодавно, у 2019 році, вперше поступилося – соціальним мережам – своїми лідируючими позиціями за популярністю в якості джерела новин. Тоді, за даними опитування, проведеного InMind, 68% респондентів назвали джерелами новин соцмережі, 66% – телебачення (роком раніше 77% опитаних назвали джерелами новин телебачення, 60% – новинні сайти, і 53% – соцмережі) [2]. У подальшому телебачення продовжувало втрачати свої позиції, і, за результатами опитування USAID-Internews «Ставлення населення до медіа та споживання різних типів медіа 2021», лише 46% респондентів сказали, що вони використовують телебачення для отримання новин, в той час як 63% респондентів віддали перевагу соціальним мережам, а 48% – інтернет-сайтам. Так само продовжував знижуватися і рівень довіри до «телевізора». Зокрема, рівень довіри до загаль-

нонаціонального телебачення у 2021 році становив 40% (41% у 2020 році), регіонального телебачення – 39% (38% у 2020 році), тоді як до загальнонаціональних інтернет-медіа – 47% (48% у 2020 році), регіональних інтернет-медіа – 44% (48% у 2020 році) [3]. Разом з тим, початок повномасштабного вторгнення ЗС РФ на територію України призвів до різкого зростання використання соціальних мереж як джерела новин, а також до посилення ролі традиційних джерел інформації. Соціальні мережі використовують 76,6% українців, 66,7% – телебачення, 61,2% – інтернет за винятком соцмереж. Це свідчить про зростання потреби в більш оперативних джерелах інформації [4]. Показово, що з листопада 2021 року збільшилася не тільки увага респондентів до різних типів медіа, а й довіра до них. Так, у листопаді телебаченню довіряли лише 40% респондентів, а з часу повномасштабного вторгнення цей показник зріс на понад 20% [5].

Очевидно, що телебачення «списувати з рахунків» явно зарано. Телерадіоорганізації все ще у своєму розпорядженні мають достатньо широкий «арсенал» ефективних засобів впливу на аудиторію, на електоральні настрої й процеси, які можуть бути задіяні у тому числі з метою передвиборної агітації, політичного рекламування – від агітаційних роликів до дебатів. Тобто, телебачення, і, зокрема, теледебати, можуть виступати (і виступають!) у якості інструменту виборчої кампанії. Досвід виборів Президента України та депутатів Верховної Ради у 2019 році, депутатів місцевих рад у 2020 році, як, власне, і досвід багатьох попередніх виборчих кампаній, наочно демонструє, що телевізійні дебати здатні привертати увагу мільйонів людей, активно сприяти їхньому залученню в політичні процеси. При цьому, на нашу думку, важливо з'ясувати, наскільки непересічною є роль, поведінка модератора – ведучого теледебатів, розуміти, якими є його роль, функції, значення в «питанні» успішності телепрограми (теледебатів), і чи існує тут пряма залежність від рівня професійності журналіста. Так само варто мати відповіді на наступні питання: наскільки, в даному випадку, доречно говорити про норми або правила поведінки модератора; що здатне завадити ведучому якісно виконати покладені на нього обов'язки; наскільки на якість роботи модератора може вплинути загальна організація, визначений порядок проведення теледебатів?

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Телевізійним дебатам як медіа продукту, одному із телевізійних форматів, одній із форм передвиборчої агітації, засобу політичної комунікації присвячені праці низки вітчизняних і закордонних вчених, зокрема, С. Брайдон, Т. Майер, Т. Петтерсон, М. Пфау, С. Хелвег, О. Гресько, І. Шарон, Б. Добек-Островська, О. Прасюк, М. Ільченко, І. Кукса, С. Гайковські, М. Бурмака, М. Воробйова, В. Кулик, Н. Островська, І. Чайка. Окремі розвідки досліджують історію, функцію, організацію, порядок проведення, запити суспільства на теледебати, складові їх успіху, їхні роль і місце у виборчих компаніях, політичному житті України, країн європейського континенту, США, у формуванні громадської думки, вплив на електоральні настрої, а також – політико-правовий аспект. Деякі теоретики відносять теледебати до розмовних видовищ, до специфічного, але різновиду розважальних програм (йдеться про ток-шоу, хоча останнє, як прийнято вважати, передбачає обов'язкову присутність аудиторії у студії), тоді

як деякі – до розряду публіцистичних програм або аналітичних програм телевізійної публіцистики.

Меншою мірою, на нашу думку, проаналізована роль журналіста як посередника у комунікації між кандидатами та їх виборцями. Крім того, недостатньо вивчені і продекларовані бажані навички, вміння, «характеристики», якими має «володіти» модератор.

Формулювання цілей статті. Мета нашої розвідки полягає у вивченні виробництва теледебатів місцевими телеканалами, відстеженні залежності успіху телепрограми від рівня професійності телеведучого, типовості, подібності і відмінності у роботі модераторів теледебатів закордонних, вітчизняних телеканалів, у напрацюванні рекомендацій, дотримання яких у подальшому могло б позитивно позначитися на якості медіа продукту.

Задля виконання поставлених завдань застосовано методи емпіричного дослідження, а саме спостереження і вивчення продукту (телепродукту), а також метод порівняння. Порівняння й контент-аналіз телевізійних дебатів стали важливою передумовою наших узагальнень.

Виклад основного матеріалу. Вибір Одеси при проведенні нашого дослідження не випадковий, оскільки, за даними інтернет-видання «Детектор медіа», це місто є абсолютним чемпіоном України з кількості телеканалів на один обласний центр – понад 30 телекомпаній усіх форматів: цифрових, аналогових, кабельних. [6].

То ж, продовжуючи цю нехитру математику, цілком логічно було очікувати, що, швидше за все, саме в Одесі найбільша в Україні (або, принаймні, серед міст-«мільйонників») питома вага телеканалів, які хай не на постійній основі, але практикують телевізійні дебати.

Варто акцентувати: коли ведуть мову про телевізійні дебати, то частіше згадують про дебати політичні, або, як їх ще називають, передвиборні дебати. А це таке екранне дійство, в ході якого два опонента – представники різних політичних сил – в змагальній формі, під керуванням модератора висловлюють власну точку зору, обстоюють ту чи іншу позицію, ставлять один одному (як правило) непрості запитання з метою «схилити» на свій бік телеаудиторію, а значить, виборців. Разом з тим, дебати зовсім не приречені мати неодмінно політичний характер, – в Україні і за кордоном телерадіоорганізації проводять, до прикладу, дебати на теми, пов'язані з культурою, екологією, медициною, міськими комунальними проблемами тощо.

Крім того, дебати поділяються за організаційною ознакою. Найбільш «розповсюджений»

формат – це коли в студії дебатовують два спікери, а «між ними» – журналіст, який представляє телевізійній аудиторії співрозмовників, контролює час, оголошує інтерактивне голосування телеглядачів, слідкує за ним і за порядком (черговістю) запитань один одному, сам запитує, щось уточнює тощо, оголошує результати інтерактивного голосування, підбиває певні підсумки полеміки. Ще один формат, – це коли у студії присутні журналісти, які, згідно напрацьованим правилам, в якийсь момент телепередачі також можуть ставити запитання спікерам. Існують й інші формати, і усі вони потребують ретельної підготовки, належної майстерності з боку організаторів і журналіста-ведучого.

Але повернемося до «одеської телевізійно-дебатної дійсності»: що тут «присутнє» із вище зазначеного? Проведений нами аналіз показав, що у 2019 році – році виборів Президента України і депутатів Верховної Ради України (йдеться про позачергові вибори депутатів Верховної Ради України), а також у 2020 році – році проведення виборів до місцевих рад – у Одесі теледебати проводилися двома приватними телеканалами – «7 каналом» (ТОВ «ТРК «Арт» і ТОВ «Ріак-інформ») і «Думская.TV» (ТРК «Моя Одеса»). Варто додати, що дані телеканали у зазначені терміни проводили також і неполітичні дебати.

Разом з тим, голова Одеської обласної організації Всеукраїнської громадської організації «Комітет виборців України» Анатолій Бойко в бесіді з автором зауважив, що в Одесі загалом не надто активне застосування цього формату місцевими телерадіоорганізаціями свідчить про те, що у місті на разі відсутня усталена культура теледебатів. Крім того, за словами активіста, деякі телеканали, так би мовити, ще не вийшли на відповідні потужності – творчо і технічно – а деякі взагалі не прагнуть набути їх. До того ж, додає Бойко, не усім місцевим політикам притаманна в даній справі обов'язковість, почасти вони можуть дозволити собі не приходити на теледебати, в деяких випадках – навіть після попередньої домовленості.

«7 канал» у липні 2019 року у форматі «теледебати» під назвою «Дзеркало виборів» провів три телепрограми. Причому, у двох випадках був відсутній один із спікерів. Разом з тим, телеканал, намагаючись бути об'єктивним (наскільки це можливо в даній ситуації), наводив «досє» на обох (у тому числі й на відсутнього) кандидатів у народні депутати. Крім того, телеканал, як стверджував під час ефіру модератор, до останнього запрошував і чекав на появу у студії «другого» учасника (усі програми проводилися у «прямому» ефірі).

У травні і липні 2020 року «7 канал» два ефіри присвятив неполітичним дебатам, і до них ми ще повернемося, в контексті діяльності модератора).

«Думська.TV» до 24 лютого поточного року залишалася єдиною телерадіоорганізацією Одеського регіону, де відповідна програма – «Дебати на «Думській» – виходила на постійній основі. Започаткована ще у 2016 році, передача не відрізняється систематичним виходом в ефір, менше з тим, дебати на її «полях» ведуться не лише у передвиборчі періоди. Що ж до останніх, то лише в липні 2019 року було організовано і проведено 11 «теледебатів». Причому, тут не сталося жодних передвиборчих теледебатів, на які б не прибула одна із сторін. Слід також зазначити, що з боку модераторів теледебатів гостям студії (практично у кожній програмі) ставилися одні й ті самі запитання: «Чому саме за вас мають проголосувати виборці?», «Чи визнаєте ви, що РФ чинить агресію по відношенню до України?» (або, як варіант: «Ваше ставлення до мовного закону?»), «Скільки коштує ваша виборча кампанія?», «Яким буде ваш перший законопроект у разі обрання?». Так само, як і на теледебатах на «7 каналі», на «Думській.TV» існує практика подання на початку передачі «Досє» на кандидата. Композиційна схожість програм і в наявності обов'язкових запитань спікерів один одному. Хронометраж «Дебатів на «Думській.TV» – в середньому від 30 до 40 хв.

Чітка організація – одна із найбільш важливих складових успішності теледебатів. Априорі її здатні забезпечити творча команда телепрограми (режисери, редактори, асистенти тощо) і журналіст (ведучий, або модератор), який є практично головною «діючою особою» цієї команди. То ж, організаторські, «менеджментські» здібності, вміння «регулювати», направляти діалог (почасти гарячий) у вірне русло, створити у студії належну атмосферу, або, як кажуть, відповідний градус дискусії – сутність модераторства, практично незаперечні якості ведучого теледебатів, без наявності яких у конкретного журналіста взагалі сумнівним є рішення довірити йому вести таку програму. Все це, плюс – неодмінно – безпристрасність, має особливе значення у випадку проведення дебатів «класичного формату». Модератор не повинен залишати жодних шансів для звинувачень у необ'єктивності. Показовим в цьому відношенні є наступний приклад, коли ведучий опиняється у ситуації «без вини винуватий». У США в 2016 році кандидат у президенти США від Республіканської партії Дональд Трамп звинуватив модератора перших президентських теледебатів

Лестера Холта у тому, що той, начебто, був більш жорсткий із ним, аніж із суперницею від демократів Гіларі Клінтон, хоча напередодні ввечері, по завершенні дебатів, він хвалив Холта за «хорошу роботу». Вранці ж Трамп у ефірі програми Fox and Friends покаржився, що журналіст не питав Клінтон про електронну пошту, про скандали, «про багато речей, про які мав запитати» [7].

Хай там як, у нас не повинно виникати сумнівів у праві журналіста ставити в ході полеміки «власні» запитання, про які й говорив Дональд Трамп (про ті ж електронну пошту, скандали). Ведучий може піддати сумніву певні твердження спікера (не плутати із висловлюванням власної точки зору), – в тих випадках, коли ці твердження не є переконливими. Журналіст ставить, так би мовити, уточнюючі запитання. Скажемо більше: ведучий, при всьому при тому, що він, здавалося б, «тільки модератор, фактично зобов'язаний це робити, позаяк «за ним» – аудиторія каналу.

Саме так 19.05.2020 р. чинила модератор програми на «7 каналі», коли у студії депутат Одеської обласної ради, член постійної депутатської комісії з культури разом із заступником директора одного із місцевих музеїв обговорювали (по факту) спірне питання щодо створення при культурних установах області наглядних рад. Журналіст поставила низку уточнюючих запитань обом спікерам, чітко дотримуючись при цьому принципу рівності у розподілі ефірного часу, і, так би мовити, рівня складності та гостроти останніх [8]. Потреба в їх гостроті обумовлена відповідальністю перед аудиторією. Тобто, ведучий дебатів, ставлячи спікерам «незручні» запитання, почасти «відпрацьовує» так би мовити соціальні запити телеглядачів.

Професоналізм телевізійного ведучого, за Е. Бойд, ґрунтується на «холодній голові», на вмінні без емоцій оцінити ситуацію, на достатньому досвіді. Але це не означає залишатися непорушним стовбом тоді, як навколо тебе все кипить» [12]. Додамо, практично стовідсотково це визначення стосується і ведучого теледебатів.

А. Яковець, посилаючись на світову практику, своєю чергою, зазначає, що у теледебатах окрім заяв претендентів відбувається словесна дуель: один відповідає на різні й часто-густо неприємні запитання іншого, потім вони міняються ролями. Ведучий (модератор) при цьому обов'язково зберігає спокій і нейтральність. Якщо він почне «підігрувати» одному з гостей дискусії, то це буде кінцем його журналістської кар'єри [1].

Наявність у модератора почуття відповідальності – ще одна передумова успішності теледе-

батів. Про що йдеться? На наш погляд, тут варто говорити про комплекс якостей – зібраність, уважність, наполегливість, самовладання, воля. Більшість з них можуть знадобитися для припинення конфронтації у студії, що перетнула міру, нейтралізації спікера, який припускається недружелюбних висловів, а подекуди й хамства, грубості. 30 вересня 2020 року у місті Клівленд під час президентських дебатів між кандидатами від Демократичної та Республіканської та партії Джо Байденом і Дональдом Трампом, останній, усупереч досягнутій домовленості про правила дебатів, переривав буквально кожну відповідь свого опонента, не зважаючи на зауваження ведучого, журналіста Fox News Кріса Воллеса, про те, що такі дії є порушенням [9].

Нагадаємо, Трамп на той час був чинним президентом США, але для Воллеса це не стало на заваді. Подібна поведінка журналіста – в традиціях демократичного суспільства. В Україні, як країні, де демократія розвивається, це, на жаль, ще не стало нормою. В ефірі Думської. TV від 03.07.2019 року кандидат у народні депутати України Євген Червоненко по відношенню до свого «візаві» Романа Сеника у двадцяти (!?) випадках припустився ейджизму (звернення типу «молодой человек», «мой юный друг»), однак така його поведінка не знайшла належної реакції збоку модератора [10]. Щонайменше помилковою можна розцінити поведінку модератора під час теледебатів на «7 каналі», що відбулися 29 травня 2020 року між Костянтином Васильцем, заступником голови Одеської обласної організації ВО «Свобода», і Артемом Рудомьоткіним, політологом. «Ви брехали»; «ви реально дурачка вмикате»; «та ви політолог-аматор, ви не співрозмовник»; «ви мозок можете включити?»; «ви говорите маячню», – це далеко не усі, м'яко кажучи, недружелюбні вислови, яких під час ефіру припустився Василець, однак модератор жодного разу навіть спробувала їх припинити, як і постійні намагання спікера перебити свого співбесідника. Щоправда, коли Василець почав було хвалити президента Республіки Білорусь Олександра Лукашенка, називаючи його «дуже потужним, харизматичним лідером держави», ведуча не промовчала: «ви хвалите Лукашенка?», а далі, почувши у відповідь «я завжди хвалив Лукашенка, тому що він забезпечив в своїй державі соціальну справедливість», не вдалася до спору [11].

Воля модератора – не лише зупинити спікера, який зарвався, поправ елементарні правила культурної людини. Це й здатність або вміння

володіти власними емоціями, не «опуститися» до тривіальної суперечки. Отже, журналісту важливо пам'ятати, що він виконує функції не просто ведучого у студії (яким він є практично щоденно, в інших форматах), а модератора теледебатів, де існують правила, обов'язкові для виконання усіма учасниками дійства, у тому числі й журналістом.

Власний практичний досвід автора, як колишнього телеведучого на телеканалі «Бриз», перекоонує в тому, що не доречними у діяльності модератора є і багатослів'я, зайва міміка, перебільшена артикуляція (не кажучи вже про гримаси), надмірна жестикуляція, спроби, до прикладу, зупинити промову спікера високо піднятою рукою з розгорнутою наперед і наближеною до нього долонею. Важливі інтонація і темпоритм мови, стиль мовлення ведучого. Варто говорити й про поставу журналіста, пластику, такі якості, як контакт з глядачем, режисером і редактором, передбачливість, психологічна стійкість, самоконтроль.

В ході дослідження встановлено, що телеканали Думська. TV і «7 канал» мають у своєму «розпорядженні» низку журналістів, які можуть вести теледебати. Що ж до «гендерної ознаки», то ведучими теледебатів тут є як чоловіки, так і жінки.

Звісно ж, модератор теледебатів мусить дбати про власну дружельюбність по відношенню до спікерів. Так само важко переоцінити значення його підготовки до ефіру з точки зору тематики розмови.

Ми про це не говоримо в першу чергу лише тому, що подібні вимоги розповсюджуються практично на усіх телеведучих. Важливі нормативна екранна вимова (чітка дикція), благозвучність мови, охайність в одязі, зовнішній вигляд, і навіть – фізична, емоційна витривалість. До прикладу, наприкінці липня поточного року у Британії теледебати між кандидатами на пост прем'єр-міністра перервалися через те, що «ведуча програми Кейт МакКанн втратила свідомість», повідомляв телеканал Talk TV в Twitter. За його інформацією, дебати проходили між колишнім очільником Мінфіну Британії Ріші Сунаком і міністеркою закордонних

справ Сполученого Королівства Ліз Трасс. Варто додати, що ведуча втратила свідомість під час промови Ліз Трасс про дії президента Росії Володимира Путіна, який, розпочавши так звану спеціальну воєнну операцію проти України, а фактично війну, кидає виклик демократії [13].

Візьмемо до уваги і існуючу в експертних колах думку, що дотримання журналістом професійних стандартів, за великим рахунком, також є показником його професійності. В нашому випадку ми не говоримо про «новинні» стандарти, такі, зокрема, як точність, оперативність, та деякі інші.

Висновки. Сукупність отриманих під час дослідження фактів дає підстави констатувати: теледебати залишаються застребуваним форматом на національних і регіональних телеканалах, зокрема, у Одесі, а в періоди виборчих кампаній «попит» на телевізійні дебати збільшується.

Однією із основних складових успішності теледебатів є професійність модератора, у ролі якого найчастіше виступають журналісти-штатні працівники телерадіоорганізацій. Окрім наявності необхідних, «загальноприйнятих» якостей телеведучого, незмінними чинниками успішності модератора теледебатів варто вважати наявність у нього добрих організаторських, «менеджментських» здібностей, безпристрасність, почуття відповідальності.

У Одесі теледебати (політичні і не політичні) проводяться, щонайменше, двома телерадіоорганізаціями – «7 каналом» (ТОВ «ТРК «Арт» і ТОВ «Ріак-інформ») і «Думская.TV» (ТРК «Моя Одеса»). Тут є кілька журналістів – ведучих, спроможних модерувати теледебати. Телеканали напрацювали порядок (який, втім, може змінюватися за тих чи інших обставин), традиції проведення. Модератори, в основному, успішно виконують свою функцію. Водночас, є потреба в удосконаленні (обома телеканалами) формату, у підвищенні майстерності модераторів через покращення професійної підготовки в телерадіоорганізаціях, в підвищенні вимог журналістів до самих себе.

Список літератури:

1. Яковець А. Розмовні видовища: визначення і класифікація. *Магістеріум*. Випуск 22. Журналістика. 2006. *Наукові записки НаУКМА*. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/14255/Yakovets_Rozmovni_vydovyshcha_vyznachennia_i_klasyfikatsiia.pdf?sequence=1&isAllowed=y (дата звернення 01.08.2022р.).
2. Люди в Україні дізнаються новини з соцмереж, а не ТБ: інтернет вперше обійшов телевізор. *Українські новини*. URL: <https://ukranews.com/ua/news/661211-novyny-svitu-populyarnishym-iznavatysya-v-interneti-a-ne-po-televizoru> (дата звернення 02.08.2022).
3. Соцмережі мають найбільшу популярність серед українців для отримання новин – опитування. *Інтерфакс-Україна*. URL: <https://interfax.com.ua/news/telecom/780345.html> (дата звернення 27.08.2022).

4. Найпопулярніше джерело інформації для українців – соцмережі, але довіряють більше ТБ. *Українформ*. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3497788-najpopularnise-dzerelo-informacii-dla-ukrainciv-socmerezii-ale-doviraut-bilse-tb.html> (дата звернення 27.08.2022).
5. Снопко О., Романюк А. Дивимося, читаємо, слухаємо: як змінилося медіаспоживання українців в умовах повномасштабної війни. *Громадянська мережа ОПОРА*. URL: <https://www.pravda.com.ua/columns/2022/06/22/7353987/> (дата звернення 28.07.2022).
6. Курбатов О. Телебазар, або Як телебачення робиться в Одесі. *Детектор медіа*. 28.12.2018: URL: <https://detector.media/rinok/article/143694/2018-12-28-telebazar-abo-yak-telebachennya-robytsya-v-odesi/> (дата звернення 28.07.2022).
7. Трамп розкритикував модератора президентських дебатів. *BBC NEWS Україна*. URL: https://www.bbc.com/ukrainian/news_in_brief/2016/09/160927_sa_trump_moderator (дата звернення 28.07.2022).
8. Дебати. Чиновники VS культура. [Електронний ресурс] URL: <https://7kanal.com.ua/2020/05/19/debati-chinovniki-vs-kultura/> (дата звернення 01.8.2022 р.)
9. «Клоун», «брехун», «цуцик Путіна» – у США завершилися перші дебати Трампа та Байдена. *Європейська правда*. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2020/09/30/7114836/> (дата звернення 01.08.2022).
10. Дебати на Думській. Євгеній Червоненко VS Роман Сенік 03.07.2019. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=zaWo7GtWutQ> (дата звернення 29.07.2022).
11. Дебати. Карантин: бути чи не бути. URL: <https://7kanal.com.ua/2020/07/03/debati-karantin-buti-chi-ne-buti-2/> (дата звернення 29.07.2022).
12. Ендрю Бойд. Телерадіожурналістика: техніка новин, 5 видання. Лондон, 2000. *Детектор медіа*. URL: <https://detector.media/infospace/article/143/2002-01-30-endryu-boyd-teleradiozhurnalistyka-tekhnika-povyn-5-vydannya-london-2000/> (дата звернення 01.08.2022р.).
13. Дебати претендентів на посаду Джонсона перервали: ведуча знепритомніла в студії. *Українська правда*. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2022/07/26/7360354/> (дата звернення 04.08.2022).

Chubuk O. L. PROFESSIONALISM OF THE MODERATOR AS A FACTOR OF THE SUCCESS OF TV DEBATES (ON THE EXAMPLES OF ODESSA TV CHANNELS)

The article clarifies the role, function of the moderator (TV host) of TV debates and the importance of his level of professionalism for the success of the television product, and also highlighted the main qualities, skills and abilities of a journalist-host of TV debates, the presence of which contributes to the achievement of a creative idea. The relevance of intelligence is explained by the fact that television currently remains not only a key source of news for a large part of Ukrainians, but also a means of communication, which, in turn, forms public opinion on socio-political issues. In society, there is still a significant demand for entertainment and political talk shows, conversational programs, and in periods of election campaigns, interest in previous ones intensifies, there is a “demand” for TV debates, since they combine spectacularity, dialogicity, publicism, dramatic, peculiar competitive elements in presenting the position of the respondents on topics that are urgent for the respondent, which means that there is a need to improve the format and raise the professional level of moderators.

The study includes an analysis of existing models of TV debates at the local level (Odesa), norms, rules of behavior of journalist. During the analysis of the broadcasts, it was established that the main shortcomings in conducting debates are the inability (unwillingness) of the moderators to insist on the observance of the specified order (regulations) by the speakers, to intervene at a critical moment in the dialogue, to stop the unethical behavior of the speaker (speakers), to remain neutral. TV hosts do not think enough about the questions that are presented on TV debates, they lack the ability to understand the conversation, and sometimes erudition. All this means the existence of shortcomings in the organization of professional training of certain television and radio organizations, inadequate attention on the part of managers and representatives of personnel management to the issue of selection and training of moderators.

We have studied the peculiarities of the use of the specified television format during election campaigns (elections of people’s deputies of Ukraine in 2019 and elections to local councils in 2020), and also – in everyday life.

Key words: television, TV host, moderator, speaker, airtime, audience.